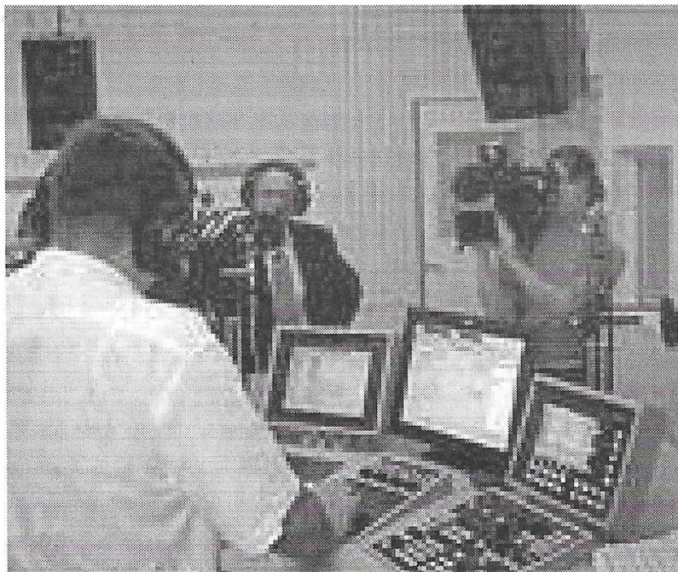

Sveriges modernaste radiohus finns i Värmland

Pressbevakning av invigningen i Karlstad nyligen.

– Det är självklart att ny teknik ska testas just här, därför att radio i Värmland alltid velat ligga i framkant och leda utvecklingen. Redan på 20-talet var radio från Karlstad och Kristinehamn återkommande delar av riksutbudet.

Det sa programdirektör Tom Lundgren när han invigde det digitala radiohuset i Karlstad den 17 maj i år. SR Värmland är det andra digitala radiohus som tas i bruk inom SR, redan år 2000 invigdes det första digitala radiohuset i Skövde. Den 15:de juni i år invigs det tredje digitala radiohuset i Falun.

Det var många nyfikna medarbetare från hela landet som hade samlats i de nyrenoverade lokalerna i Karlstad för att fira den här soliga fredagen i mitten av maj.

Kanalchefen Per Olof Olsson var mycket nöjd och anser att satsningen som Sveriges Radio gör i Karlstad har stor betydelse för Värmland som region. Han menade att de nya tekniska förutsättningarna även innebär att det blir bättre program för rikskanalerna.

Ny digital teknik, bättre program och framtid, men vad är egentligen ett digitalt radiohus?

Projektledare Karl Anders Sundelin på Utvecklingsenheten har sedan 1995 varit engagerad i förstudier, utredningar och genomförande av den tekniska delen i digitala radiohus.

– För mig är ett digitalt radiohus ett samlingsnamn för hela uppdraget, för att man ska

förstå skillnaden mellan den gamla och nya tekniken som installeras, säger Karl Anders. Man kan väl kalla det vad man vill. För mig var det viktigt att bygga nytt för framtiden, säkra lokaler och miljö så att man kan växa i utan att man behöver göra om allting varje år för dyra pengar.

Tanken på att bygga ett digitalt radiohus kom till i mitten av 90-talet när radiohuset i Sundsvall skulle byggas om och Karl Anders Sundelin tillsammans med Bengt-Olof Åström, teknisk chef på SR Västernorrland, började fundera på vad de skulle göra av den gamla centralväxeln som behövde återinvesteras.

Man behövde bygga en ny samlingspunkt för dagens och framtidens teknik.

Nya datorer och servrar behöver utrymme och kyla på plats. Ett så kallat växlarum för korskopplingar och studios ansågs otillräckligt.

Man beslöt att bygga ett stativrum, en så kallad CVX anpassat till den moderna tekniken, en bra miljö med kylanläggning för att inte slita ut den känsliga tekniken i förtid.

Samtidigt påbörjades under just den här tiden ett centralt projekt

för att återanskaffa gammal teknik som exempelvis uttjänta kontrollbord.

– Vi hade en vision i mitten av 90-talet på en gemensam systemlösning för hela företaget, berättar Claes-Erik Rundström på Utvecklingsenheten, ansvarig för gemensamma tekniska investeringar. Vi ville att SR:s gemensamma resurser skulle kunna delas av hela företaget.

Men det blev inte SR Västernorrland som blev först med den nya digitala tekniken det blev SR Skaraborg.

SR Västernorrland valde till slut att bara göra om stativrummet och avvakta med att installera ett helt nytt digitalt system. Men i Skövde hade man under 1998 börjat bygga ett helt nytt radiohus och där tyckte man att det lät spännande att även testa den nya tekniken.

Forts sista sidan

Forts från sid 1, "ombyggnation"

En miljö för ytterligare en trafikredaktion kan skapas.

Den del av verksamheten som flyttar ut i Hangaren frigör därmed andra ytor i Radiohuset. Entreprenadkostnader och kostnader för projektering av ombyggnationen har av konsultföretaget Bygganalys uppskattats till drygt sextio miljoner kronor.

Till det kommer kringkostnader för minst tio miljoner, enligt SR:s fastighetschef, Christer Gustavsson, bland annat på grund av den detaljerade utredning som gjordes kring Studio 4.

Ombyggnationen beräknas vara klar tidigast julen 2003.

Irène Jibané

Sveriges Radio, RH-1A, 105 10 Stockholm

Ulrica Bengtsdotter, 08-784 71 59, 070-784 71 59

Irène Jibané 08-784 71 58, 070-588 72 94

Ansvarig utgivare: Kerstin Brunnberg

E-post: rt@sr.se

Fax: 08-784 12 70

Tryck: Sveriges Radios repro i Stockholm

Utbildning i Mandozzi-systemet på SR Värmland.

Fortsättning från sidan 4 "digitala radiohus"

En upphandling av teknik påbörjades och 11 företag fick förfrågan om att leverera ett system där mixerliknande ytor skulle styra en matris, istället för "stand-alone mixer". Ett helt nytt sätt att tänka.

Efter en lång utvärderingsperiod på över ett år valde man att göra pilotförsöket i Skövde med det schweiziska företaget Mandozzi:s teknik.

Det nya radiohuset i Skövde var alltså det första digitala radiohuset med en centralmatris som styr produktionen och sändningen. Efter utvärdering våren 2001 valde man att gå vidare med Mandozzi-konceptet och använda samma teknik i Falun och Karlstad som nu stod på tur att få ny infrastruktur, ny teknik och nytt arbetssätt.

SR Värmland har använt sig av de erfarenheter man fick i SR Skaraborg. Tillsammans med personal från Skövde och SR Dalarna och från Mandozzi har både mjukvara och hårdvara vidareutvecklats. Men det handlar inte bara om ny teknik. Ett digitalt radiohus innebär nya eller renoverade lokaler och ett nytt arbetssätt. Diskussioner och visioner om innehåll och framtidens program har varit viktiga. Alla medarbetare på SR Värmland har under en tvåårsperiod varit delaktiga på ett eller annat sätt i förändringsarbetet.

– Redan 1999 deltog vi från SR Värmland i så kallade tänkargrupper tillsammans med tre andra lokala kanaler, programnheten och Utvecklingsenheten. Vi tänkte fritt och i olika scenarier om hur vi föreställde oss den digitala framtiden, berättar Per Olof Olsson kanalchef på SR Värmland. Vi var tidigt intresserade av att få ett digitalt radiohus, Karlstad hade det äldsta stativrummet inom företaget och gamla kontrollbord som vi inte visste om de skulle fungera kommande dag.

I september 2000 drog man igång förstudier på kanalen som under våren blev till en utredning och i juni 2001 fick SR Värmland och SR Dalarna klartecken att köra.

– Alla på stationen har deltagit under förändringsarbetet, säger Per Olof. Vi har jobbat i 7-8 olika arbetsgrupper med programinnehåll, teknik, huset och lokalerna. Projektet har bestått av tre delar, en program- och innehållsdel, en teknik- och Mandozzidel och så bygget förstås.

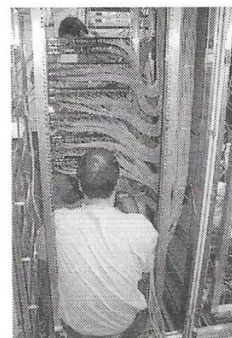
Det svåraste under projektiden har varit att banta och dra ner de förväntningar och planer som föds ur kreativa diskussioner men som sedan ska in i en tuff ekonomisk verklighet. Och att samtidigt sända radio när man bygger om och installerar nya system.

– Det har varit lätt att motivera personalen, alla har trots hård arbetsbelastning ställt upp och jobbat på under många gånger kaotiska förhållanden. Men jag tror att vi alla ser möjligheterna med det nya, fortsätter Per Olof. För oss innebär det ett nytt sätt att sända radio, kontrollbordsytorna är mobila vilket ger oss en större flexibilitet och säkerhet.

Lena Henriksson

Teknisk fakta SR Värmland Nya Mandozzi kontrolltytor:

- * 2 st 12 reglars och 1 st 20 reglars (alla tre med koncentratorer)
- * 1 st 6 reglars och 2 st 4 reglars och 3 st 2 reglars (alla går att direktkoppla till stativrum med kat 5 kablage)
- * 1 st 4 reglars på lokalredaktionen i Torsby tillsammans 2 st combimux
- * 1 st 4 reglars ob-enhet som når stationen via mobiltelefon, ISDN eller satellit
- CVX:
- * 80 kvm med datagolv med kyla
- Kablage:
- * 10 000 meter kategori 5 kabel för data, ljud och telefoni
- * 240 meter fiberkabel
- Stativ:
- * 25 stativ (varav 3 till Mandozzi)
- Kaffebröd:
- * 150 meter kaffebröd gick åt under byggtiden mellan den 12 december -01 till den 12 april -02

Vad händer i din P4-kanal?
Tipsa oss på Radiotidningen!
rt@sr.se
08-784 7158, 08-784 7159